

گزارش تیرماه ۹۵ ریس دانشگاه به دانشجویان
کارکنان و همیشگان علمی

دکتر جعفریان: رعایت اخلاق ضرورت جدی برای سلامت روانی جامعه است و متأسفانه به نظر می‌رسد در حال فاصله گرفتن از آن هستیم

برنامه اولین سخنران این برنامه بودم. در یک وقت ۶-۵ دقیقه‌ای البته نمی‌توان مطالب زیادی را بیان کرد اما من به تأکید در مورد پرداختهای پزشکان و کادر درمانی توضیحاتی دادم که گزارش آن در سایت دانشگاه موجود است و در ماه قبل هم قسمتی از آن را ذکر کردم. خلاصه آنکه کارانه بر اساس ضوابط و قوانین کشور و به منظور افزایش کارکرد گروه پزشکی و ارائه خدمت بیشتر به مراجعین مراکز دولتی پرداخت می‌شود و اگر بازنگری در این مدل موردنظر باشد باید به دقت تمام ابعاد آن را در نظر گرفت.

حضور آقای وزیر در دانشگاه

بازدید وزیر محترم بهداشت از پروژه مرکز آکادمیک فارابی، افتتاح ساختمان شماره ۲ مجتمع بیمارستانی امیراعلم و بازدید از روند بازسازی بیمارستان مروستی دیگر رویداد مهم این ماه بود. راهاندازی این ساختمان اهدایی خیرین که بیش از ۲ سال به طول انجامید و حدود ۲۵ میلیارد تومان از منابع دانشگاه صرف آن شد محصول تلاش آقای دکتر حسن توکلی در دوران تصدی ریاست این بیمارستان

ریس دانشگاه همچون ماههای پیش در پایان تیر ۹۵ در گزارشی مكتوب با دانشجویان و همکاران سخن گفت.

متن کامل این گزارش به شرح زیر است:
همکاران دانشگاهی و دانشجویان عزیز سلام

تیرماه برای دانشجویان زمان امتحان است و حسن ختم آن آزمون ارتقاء دستیاران عزیز در روز ۳۱ تیر بود. امیدوارم آزمون‌های برگزار شده از استانداردهای قابل قبول برخوردار بوده باشد و دانشجویان ما نیز نتیجه تلاش خود را به خوبی گرفته باشند.
موضوعات اجتماعی پیرامون گروه پزشکی در این ماه همچنان ادامه داشت و به همین جهت پس از بیان رویدادهای دانشگاه در تیرماه به این بخش اختصاص خواهم پرداخت.

۲ رویدادهای دانشگاه

ضيافت افطار رياست جمهوري

در نيمه دوم ماه رمضان ميهمانی‌های افطار ادامه داشت. از جمله اين افطارها ضيافت رئيس جمهور محترم برای دانشگاهيان بود که بنده هم طبق

هشتمین دانشکده که دانشکده دندانپزشکی بود رفتند. این جلسه البته با سایر دانشکده‌ها فرق داشت و نوع دیالوگی که بین اعضای هیئت‌رئیسه و مدیران گروه این دانشکده برقرار شد متفاوت بود. مهمترین نکته مدیران گروه ضرورت فرق گذاشتن دانشگاه بین این دانشکده با سایر دانشکده‌ها به علت تفاوت‌های ماهوی آن بود و مطالب هیئت‌رئیسه نیز بر رد این تفاوت و ضرورت نگاه دوباره همکاران دانشکده دندانپزشکی به فعالیت آکادمیک در دانشگاه معطوف بود. البته برای اولین بار مقرر شدن نکات جزئی مدیران گروه در جلسه جداگانه‌ای با معاونین ذیربسط دانشگاه بررسی شود و بازخورد دو جلسه هم‌زمان به دانشکده ابلاغ گردد. لازم است از زحمات آقای دکتر بیات که در این دوره مسئولیت دانشکده را بر عهده دارند و در برخی موضوعات جدی ورود نموده‌اند تشکر کنم.

رئیس جدید بیمارستان بهرامی

انتصاب آقای دکتر پیمان صادقی به عنوان رئیس بیمارستان بهرامی و تقدیر از زحمات آقای دکتر رهبری منش در دوره ۷ ساله ریاست این بیمارستان از دیگر رویدادهای تیرماه ۹۵ بود. استفاده از نیروهای جوان فعال و تمام وقت در مسئولیت‌های اجرایی نه تنها استفاده از انگیزه و انرژی آنها را در محیط عملی می‌کند، بلکه راهی برای تربیت مدیران ارشد آینده در سطوح مختلف در دانشگاه است. حسن سلوک و رفتار بسیار متین آقای دکتر رهبری منش در این تغییر درس‌آموز و بسیار ارزنده بود و برای ایشان آرزوی سلامت و توفیقات بیشتر دارد. برای دکتر صادقی نیز آرزوی موفقیت هرچه بیشتر در پیشبرد اهداف دانشگاه در این بیمارستان دارد.

جشن یکپارچه دانش‌آموختگان دانشگاه

برگزاری جشن یکپارچه دانش‌آموختگان در آخرین روز تیرماه رویداد مهم دیگر دانشگاه بود. قبل از هر چیز باید از همت و پشتکار استاد گرانقدر آقای دکتر مسلم بهادری-رئیس دفتر دانش‌آموختگان-

بود. همچنین نوسازی کامل بیمارستان مروستی که از طرف ورثه ایشان به دانشگاه صلح شده، محصول این دوران است و امیدوارم در سه ماه آینده این بیمارستان نیز به صورت یک مرکز جراحی روزانه و کلینیک ویژه به ظرفیت مجتمع بیمارستانی امیراعلم اضافه شود. ضمن تقدیر از خدمات آقای دکتر توکلی امیدوارم آقای دکتر آرش جعفریه رئیس بیمارستان این روند را با جدیت دنبال کنند.

معرفی یک مرکز همکار سازمان جهانی بهداشت

برگزاری مراسم رسمی معرفی مرکز ملی مطالعات اعتماد به عنوان مرکز همکار سازمان جهانی بهداشت در حضور یک هیئت بلندمرتبه از این سازمان شامل معاون دبیر کل و مدیر کل اعتماد این سازمان، اتفاق مهمی بود که ذکر آن و تشکر از دست‌اندرکاران این مرکز بخصوص خانم دکتر رحیمی موقر را لازم می‌دانم. حضور دانشگاه در عرصه‌های بین‌المللی جنبه‌های مختلفی دارد که یکی از آن‌ها در سطح کارشناسی است. دکتر اولگ چستنوف معاون دبیر کل- در سخنرانی خود به صراحت بیان کرد که ما بیشتر خوشحالیم که شما با همکاری می‌کنید چون قابلیت‌های زیادی در این عرصه در ایران وجود دارد.

دومین جلسه منطقه آمایشی ۱۰

برگزاری دومین جلسه منطقه آمایشی ۱۰ آموزش علوم پزشکی شامل دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، شهید بهشتی، ایران، بقیه الله، ارشد، شاهد، تربیت مدرس و مؤسسه پاستور و سازمان انتقال خون هم‌زمان با صدور ابلاغ رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران به عنوان رئیس این منطقه از دیگر رویدادهای این ماه بود. در این جلسه گزارش پیشرفت مأموریت‌های ویژه هر یک از سازمان‌های فوق ارائه شد و روند ادامه کار مورد بحث قرار گرفت.

هیئت‌رئیسه در دانشکده دندانپزشکی

در تیرماه هیئت‌رئیسه به ملاقات رئیس و مدیران

عالمان این حوزه است. آنچه من در این مجال به آن می‌پردازم انواع و نقش مدیران در دستیابی به اهداف پیشرفت است.

مدیریت به طور کلی به دو بخش خصوصی و دولتی تقسیم می‌شود که ماهیت کاملاً متفاوتی دارند. در بخش خصوصی روش‌ها و ابزارها تا حدود زیادی در اختیار مدیر هستند و محدودیت‌های خیلی کمتری از این جهت وجود دارد. از طرف دیگر در کشور ما که بر اساس شواهد کمتر از ۲۰ درصد گردش اقتصادی در بخش خصوصی است، میزان اثر این بخش در حال حاضر خیلی زیاد نیست و البته صحبت‌های فراوانی درباره اصلاح این موضوع مطرح شده که هنوز تا عملی شدن آن فاصله زیادی داریم. در واقع برای خصوصی‌سازی به معنای واقعی هنوز حتی زیرساخت‌های اولیه هم در کشور وجود ندارد. که اولین آن‌ها ارزش دانستن تولید ثروت است. بر اساس یک تصور عمومی که بهنوعی فرهنگ غالب نیز هست، تولید ثروت مساوی با تضییع حق دیگران است و انگار هر جا کسی موفق به ایجاد کار و افزایش تولید و بهبود آن خلق ثروت می‌شود، حتماً حق کسانی را ضایع کرده است؛ و افرادی که خود توان این کار را ندارند مدام در حال شماتت کارآفرینان هستند. شاید این مهم‌ترین مانع در راه خصوصی‌سازی باشد.

اما مدیران دولتی که بیش از ۸۰٪ اقتصاد و شاید تمام امور دیگر کشور در دست آن‌ها است ماهیت متفاوتی دارند. مبنای انتخاب، انتصاب و عزل آن‌ها متفاوت است، محدودیت‌های متعدد از جهت ضوابط و قوانین دارند، سیستم‌های نظارتی متعدد که خود وابسته به حکومت هستند بر آنان نظارت دارند، منابع عظیم دولت را در اختیار دارند و تا حدود زیادی تابع مسائل سیاسی هستند.

این گروه از مدیران از نگاه من دارای سه الگوی مشخص هستند:

۱- حفظ وضع موجود. در این الگو مدیر به جز حفظ وضعیت فعلی با حداقل هزینه‌های مادی و

یاد کنم که به واقع آموزنده و الهام‌بخش است. خداوند سایه ایشان را با عزت و سلامت بر ما مستدام بدارد. در این برنامه که پنجمین جشن یکپارچه دانشگاه علوم پزشکی تهران بود بیش از هزار نفر از دانش‌آموختگان و بیش از سه هزار نفر همراهان ایشان در زمین چمن دانشکده تربیت‌بدنی دانشگاه تهران کتاب هم جمع شدند و در شادی فارغ‌التحصیلان سهیم شدند. این برنامه شاید بزرگ‌ترین گردهمایی در شهر تهران به جز میادین ورزشی باشد و علت برگزاری آن در فضای باز که در دقایق آغازین با تابش آفتاب و گرمای هوا همراه بود نیز همین است که مکان سرپوشیده مناسب با این بعداد ظاهرأ در تهران وجود ندارد. البته مراسم مشابهی که در سایر دانشگاه‌های معتبر دنیا برگزار می‌شود نیز معمولاً به همین صورت است و به علت آفتاب یا گرما تاریخ و محل آن تغییر نمی‌کند. حضور آقایان دکتر حیرچی و دکتر لاریجانی قائم مقام وزیر و معاون آموزشی وزارت بهداشت نیز در این مراسم مغتنم بود. اگرچه من بهندرت از تمام اجزای یک برنامه ابراز رضایت می‌کنم و در مورد این برنامه هم همین طور است اما فکر می‌کنم خاطره بسیار خوبی برای دانش‌آموختگان سال ۱۳۹۵ دانشگاه ما بجا مانده باشد. از خدمات همکاران دفتر دانش‌آموختگان دانشگاه بخصوص آقایان دکتر سیداحمديان و دکتر گتميري که وقت زیادی را صرف آماده‌سازی این مراسم می‌کنند عميقاً سپاس‌گزارم.

جایگاه مدیران در پیشرفت کشور

تمام شهروندان قاعدهاً خواهان پیشرفت کشور هستند. چون همه از منافع پیشرفت بهره‌مند می‌شوند. بنابراین اصل پیشرفت بعید است مورد مناقشه باشد. در مورد دارد اما آنچه توسط رهبر معظم متفاوتی وجود دارد اما آنچه نیز گرچه نظرات به عنوان مدل مورد پیشرفت نیز گرچه نظرات ایرانی اسلامی» است که البته تبیین مبانی و الزامات آن هنوز کامل نشده و نیازمند فعالیت

معمولًاً روابط اجتماعی خوبی دارند. کارکنان اغلب این گروه از مدیران را به سرعت شناسایی می‌کنند و رفتار خود را با آنان تنظیم می‌نمایند و اگر با موضوع مورد نظر ایشان درگیر نباشند نگران هم نیستند. طول دوران مدیریت این گروه تابع سمت بعدی است بنابراین می‌تواند خیلی کوتاه یا خیلی طولانی باشد. تعداد محدودی از این مدیران البته کاملاً حرفه‌ای هستند و در هر سازمانی که وارد شده‌اند موفق بوده‌اند. این اقلیت مدیران حرفه‌ای هستند که در کار مدیریت به معنای علمی آن خبره هستند و به همین دلیل می‌توانند با ابزارهای علمی مدیریت در هر سازمانی کار کنند.

۳- تغییر. مدیران تغییر با شناخت نسبتاً کافی از محیط کار بنا دارند در آن تغییر ایجاد کنند و شرایط را ارتقا دهند. این گروه بر خود و کارکنان سخت می‌گیرند چون انتظاری فراتر از وضع موجود دارند. این مدیران فعال، جدی و پرتوّقّع هستند و می‌خواهند بر موانع غلبه کنند. سازگاری سازمان با این مدیران سخت و زمان‌بر است و گاهی تا پایان دوره هم اتفاق نمی‌افتد. بسیاری از این مدیران نسبتاً جوان و پرانرژی هستند و تمایل ایشان به تغییر ناشی از جوانی و کم تجربه بودن آنان تلقی می‌شود. این گروه از مدیران یا موفق به انجام تغییرات جدی در سازمان می‌شوند یا شکست می‌خورند و از گردونه مدیریت خارج می‌شوند. این دسته معمولاً بلندپرواز و به دنبال اهداف طولانی هستند و اگر بتوانند ابزارهای مدیریت و رهبری را به درستی بکار گیرند و شرایط عمومی و پس زمینه سازمان هم مناسب باشد توفیقات خوبی به دست می‌آورند.

ممکن است بتوان مدیران دولتی را به صورت‌های دیگری هم تقسیم کرد اما این طبقه‌بندی تنها از منظر نگاه آتان به آینده سازمان است. آنچه باعث شد این موضوع را که مدتی است در ذهن من می‌گزدد بر کاغذ بیاورم ادامه بحث پرداخت به مدیران دولتی بود. واقعیت این است که اگر

معنوی هدف دیگری ندارد و تا حد امکان از بروز تنش جلوگیری می‌کند. این گروه از مدیران معمولاً دوران طولانی مدیریت را سپری می‌کنند چون کمتر کسی از آن‌ها ناراضی است. توجه به علت این رفتار اعضای سازمان هم حالی از لطف نیست. نگاه اکثر افراد در سازمان‌های دولتی به محیط کار بر هم نخوردن وضع موجود و حفظ شرایط فعلی است. هر نوع تغییری را به دلایل متعدد که خارج از حوصله این بحث است نگران کننده می‌دانند. در چنین شرایطی طبیعی است که مدیر "ثبات" بین کارکنان محبوب باشد از این‌جهت که رفتار مدیریتی او خطیری برای کسی ندارد. بسیاری از این مدیران قبلًاً مدیران تغییر بوده‌اند که در بخش سوم به آن خواهمن پرداخت اما به تدریج به این نتیجه رسیده‌اند که «فایده ندارد، اتفاقی نخواهد افتاد، افراد دیگر هم نتوانستند و ...». درواقع آن‌ها بر اساس تجربیات واقعی قبلی این روش را برگزیده‌اند. نقطه مثبت این گروه از مدیران آسیب نزدن به ساختارهای موجود و ادامه روند جاری است. باید اضافه کنیم در بعضی مواقع حضور این گونه مدیران فوق العاده ارزشمند است و آن زمانی است که تنش جدی در سیستم اتفاق افتاده و جلوگیری از خراب شدن اوضاع یک کار مهم است.

۲- انتقال به مسئولیت بعدی. برخی مدیران یک مسئولیت را فقط از آن جهت می‌پذیرند که مسیر را برای سمت بعدی هموار می‌کند. در واقع این گروه به طور عمیق وارد فضای سازمان نمی‌شوند و یک یا دو موضوع مورد توجه را انتخاب کرده و تمام تلاش خود را برای به نتیجه رسیدن آن صرف می‌کنند. آینده سازمان برای این مدیران اولویت اول نیست چون بنای ماندن طولانی در سازمان را ندارند. گفتار و ادبیات این گروه از مدیران معمولاً عمومی و بدون محتوای فنی است و به همین جهت می‌توانند صرف نظر از پس زمینه علمی خود مدیر سازمان‌های مختلف باشند. مدیران "انتقالی"

چراکه به راحتی نمی‌توان درباره صحت و به موقع بودن اقدامات درمانی آنهم بدون اطلاع کافی از جزئیات نظر داد. حتی برای پزشکان نیز اظهارنظر در این موارد کار آسانی نیست و همکارانی که در کمیسیون‌های کارشناسی حضور دارند هم گاهی بهزحمت به نتیجه می‌رسند. به حال باید به کارشناسان خبره اجازه داد با بررسی دقیق مندرجات پرونده و گفتگو با ذینفعان درباره روند درمان مرحوم کلرستمی اظهارنظر کنند. نباید فراموش کرد هر نوع اظهارنظر عمومی در مورد گروه پزشکی که باعث کاهش اعتماد جامعه به این قشر شریف بشود پیش از هرچیز و بیش از هر کس به سلامت مردم آسیب می‌زند. همه دوستانی که درگیر کار بالینی هستند می‌دانند که مبنای ارتباط گروه پزشکی با بیمار اعتماد است و اگر قرار باشد بیمار برای هر اقدام تشخیصی یا درمانی به صلاحیت یا توانایی یا تعهد کادر درمان شک کند هیچ کاری پیش نخواهد رفت. در همین ایام بیماران متعددی در مراجعه به من سؤال می‌کرند که "عمل جراحی را خود شما انجام می‌دهید یا نه؟" و این ناشی از شائبه‌ای بود که در این ایام منتشر شد که عمل جراحی ایشان را پسر بجای پدر انجام داده است؛ شایعه‌ای که از اساس کذب بود چراکه پدر در سن بالای ۹۰ سال‌ها است که جراحی نمی‌کند. شکی نیست که جامعه پزشکی هم باید به دقت از عملکرد اعضای خود مراقبت کند و در صورت احراز خطا یا تخلف برخورد مناسب را بنماید. مردم باید اطمینان داشته باشند که اگر گروه پزشکی در انجام وظائف خود قصور یا تقصیری مرتکب شوند به دقت مورد بازخواست قرار خواهد گرفت.

اما فقدان دوم اخلاقیات اجتماعی بود که در نوع رفتارهای افراد و اقسام مختلف له یا علیه گروه درمانی اتفاق افتاد. اینکه مردم از گروه‌های مختلف به خود اجازه می‌دهند به راحتی به یکدیگر توهین کنند یا از الفاظ نامناسب استفاده کنند یک پدیده

ما انتظار داریم کشور در مسیر پیشرفت حرکت کند نیاز به مدیرانی دارد که موتور محرك باشند و بتوانند اهداف را محقق کنند. مجدداً تکرار می‌کنم یکی از کمبودهای جدی بخش دولتی «مدیر تغییر» است که بر کار خود مسلط باشند و انگیزه پیشرفت داشته باشند. بنابراین حضور مدیران توانمند در بخش دولتی لازمه رسیدن به اهداف کشور است و طبیعی است که جبران مادی مناسب یکی از عواملی است که می‌تواند چنین افرادی را به محیط اجرایی جذب کند. روشن است که میزان پرداخت باید بین افراد در سطوح مختلف مناسب باشد و نمی‌تواند از محدودهای خارج باشد اما توجه به حفظ سرمایه‌هایی که برای کشور ارزش‌افزوده تولید می‌کند ضروری است. من به هیچ‌وجه معتقد به پرداخت نظام گسیخته و بدون ضابطه نیستم و بر عکس معتقدم درآمد زیاد به نفع دریافت‌کننده هم نیست اما اینکه ارزش کار مدیران دولتی را ندیده بگیریم تنها یک نتیجه دارد و آن خروج مدیران توانمند از سیستم و کناره‌گیری یا مهاجرت ایشان به بخش خصوصی است. از آنچاکه در دانشگاه هیچیک از مدیران ما پرداخت غیرمعتارف ندارند و بسیاری از آنان با قبول مسئولیت از نظر مالی متضرر می‌شوند می‌توانم فارغ از هر نگرانی در این باره اظهارنظر کنم ولو به نظر برخی خوشایند نباشد.

۱۲ دو فقدان بزرگ

فوト مرحوم آقای عباس کیارستمی به عنوان یک هنرمند برجسته معنایگرا که دارای آثار ارزشمند اجتماعی متعددی هستند یک فقدان بزرگ برای جامعه فرهنگ و هنر ایران است. همزمان با این فقدان که به دنبال اقدامات درمانی ایشان در ایران و متعاقباً فرانسه رخ داد، فضای رسانه‌ای وسیعی در پی برخی اظهارنظرها درباره مسائل پزشکی ایشان ایجاد شد که هنوز هم به طور جدی ادامه دارد. اگرچه ورود به این بحث در حوصله مجال ما در یک گزارش دانشگاهی نیست اما عبور از آن هم جائز نیست

و هم صحنه‌های جالبی از غم و شادی را در روز برگزاری آزمون سراسری دیدم. اینکه یک آزمون این مقدار برای دانش آموزان ما تعیین کننده باشد و مدارس از سالها قبل مجبور باشند برای این آزمون دانش آموزان را آماده کنند به نظر من نیازمند یک آسیب‌شناسی جدی است. بخصوص اگر در نظر بگیریم که حدود ۸۰۰ هزار نفر در آزمون سراسری شرکت می‌کنند و تعداد صندلی‌های داشتگاهی بیشتر از این تعداد است. در واقع رقابت اصلی برای تعداد محدودی جایگاه مورد توجه تعداد زیادی از داوطلبان است. در گروه تجربی شاید این رقابت بین ۵ هزار رتبه برتر و قسمت اصلی آن بین ۲ هزار نفر اول باشد. فکر می‌کنم باید برای این سؤال جوابی پیدا کرد که چرا ۴۰۰ هزار نفر در چنین رقابتی شرکت می‌کنند و چه منابعی صرف این کار می‌شود و ناکامی‌های جمع بزرگی که نمی‌توانند به خواسته خود برسند چه عوارضی دارد. قانون حذف آزمون سراسری و الزامات اجرایی آن در سالهای آینده اگر به درستی اجرا شود شاید بتواند تا حدودی این معضل اجتماعی را حل کند و البته باید صبر کرد و روند این کار را دید. روش‌های نیمه‌تمركز یا غیرمتمرکز شاید بخشی از این مشکل را حل کنند و باعث شود داوطلبان به داشتگاه‌هایی مراجعه کنند که احتمال پذیرش در آن‌ها بیشتر است.

۷ سخن آخر

این ماه بسیار پرکار و پرفسار بود که خوشبختانه تمام شد. البته ظاهراً زندگی بدون سختی و فشار برای بشر مقدر نشده است و شاید همین است آنچه انسان را می‌سازد. خداوند را سپاسگزارم که همچنان در خدمت شما هستم و از تمام توان خود برای آنچه به صلاح داشتگاه می‌دانم استفاده می‌کنم.

مرد را دردی اگر باشد خوش است
درد بی‌دردی علاجش آتش است

اجتماعی بدون شک منفی و به دوراز ادعاهای همین مردم درباره میراث داری تمدن و فرهنگ کهن ایران است. در همین مدت اخیر بارها شاهد هجوم نوشتاری برخی ایرانیان به افرادی که به هر علت نسبت به آنان دید مثبتی ندارند از جمله یک والیبالیست، یک فوتbalیست، یک مری یا یک سیاستمدار خارجی بودیم. سؤال اینجاست که کدام قسمت از این فرهنگ کهن به ما چنین اجازه‌ای داده است؟ اینکه افرادی از الفاظ نامناسب در مورد پزشکان معالج استفاده کنند و عده‌ای از گروه پزشکی هم با ادبیات بسیار سبک زبان به پاسخ بگشایند هر دو به یک اندازه مذموم است صرف نظر از میزان تألمات روحی طرفین. باز هم باید تأکید کنم جامعه ما نیازمند بازنگری در اخلاق است و فاصله گرفتن از آن تبعات بسیار جدی دربردارد که برخی از آن‌ها اکنون نیز به چشم می‌خورد. رعایت اخلاق ضرورت جدی برای سلامت روانی جامعه است و متأسفانه به نظر می‌رسد ما در حال فاصله گرفتن از آن هستیم حتی در نوع گفتار روزمره که مرحله کاملاً سطحی از اخلاق عمومی است.

۷ حواشی

تعطیلات عید فطر را موفق شدم همراه با خانواده در مشهد مقدس بگذرانم که البته چون با عود یک کمردرد قدیمی همراه بود فقط به استراحت و زیارت حرم گذشت و از هر دو جهت جسمی و روانی بسیار مؤثر بود.

ورزش متأسفانه به دلیل ماه مبارک رمضان و کمردرد تقریباً تعطیل بود اگرچه بیاده روی قطع نشد. البته کمردرد خود داستان مفصلی دارد که اگر روزی فرصت شد این گزارش‌ها تجمیع شود و با اضافات لازم که اکنون بیان آن‌ها شایسته نیست منتشر شود، به آن خواهم پرداخت.

امسال اولین تجربه فرزند کنکوری داشتن برای من بود. در یکی دو ماه نزدیک آزمون هم فشاری که به دانش آموزان سال آخر می‌اید را حس کردم

